

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! У зв'язку із закриттям кордонів через карантин газета тимчасово виходитиме виключно в електронному варіанті.

CHRISTLICHE STIMME • CHRISTIAN VOICE • LA VOIX CHRETIENNE

MÜNCHEN • В 20409

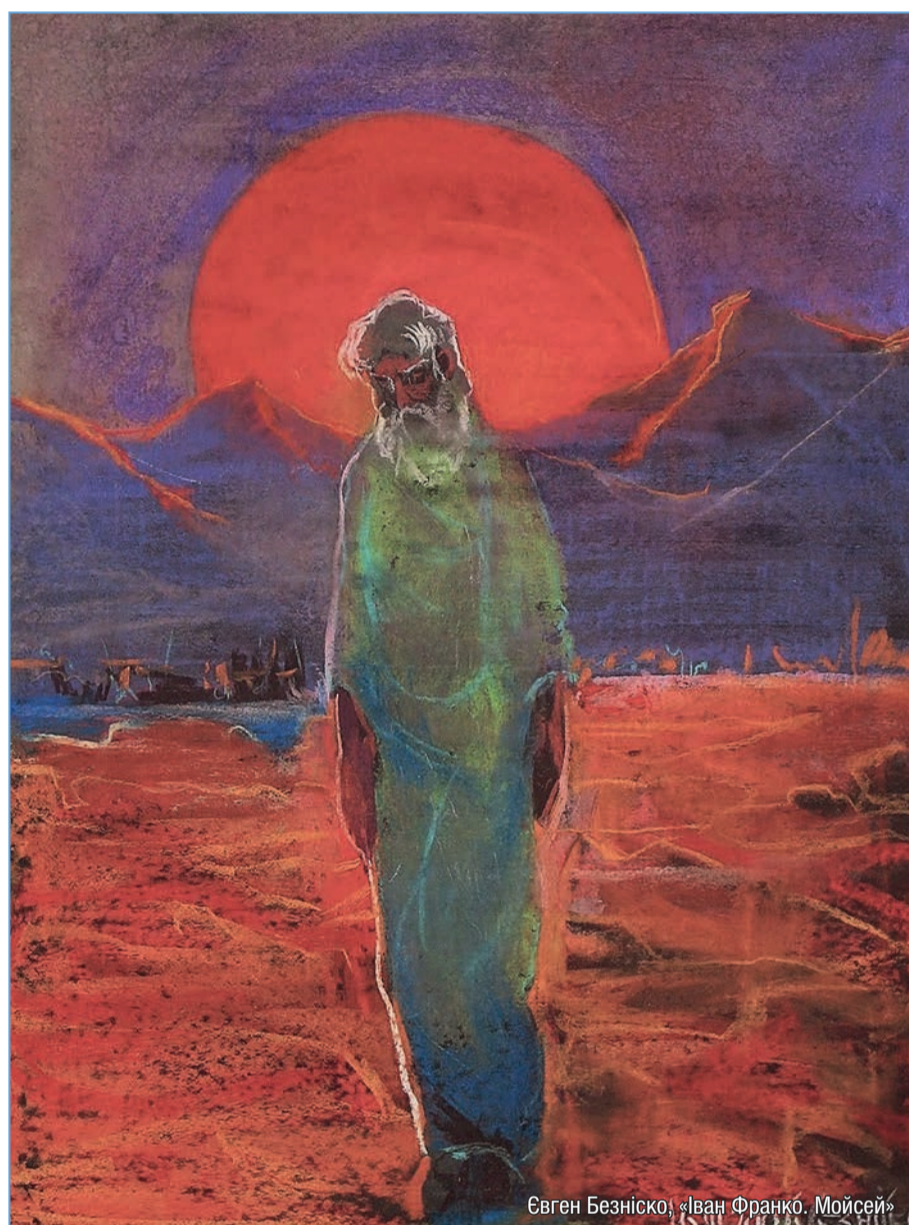
ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 72

БЕРЕЗЕНЬ • MARZ 2020 • Nr. 6 (3034)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

Євген Безніско: «Іван Франко. Мойсей»

ЧЕТВЕРТА НЕДІЛЯ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

Євангеліє: Мр 9, 17–31

Ким ми є, «...що прибїгли прийняти надію, призначену нам» (Євр 6, 18). Принаймні ми мали б бути такими, хто спішить прийняти надію воскресіння. Бо саме для нас смерть і воскресіння Ісуса, Його Євангеліє, Служба Божа, молитва... Усе це потрібне нам, не Богові, саме нам, щоб ми могли спастися, щоб мали опору. Нам потрібен Ісус, бо «в ньому маємо неначе якір душі, безпечний та міцний, що входить аж до середини» (Євр 6, 19).

Він той, що супроводить нас усе наше життя, починаючи від утроби матері аж до смерті, але й більше цього: за межами смерті він стає Нагородою тих, хто відійшов до вічності, примирений з Господом. Бог бажає зробити нас спадкоємцями свого Царства. Ми мало віримо, мало думаємо про цю обітницю. Він стає нашою найбільшою радістю, відкриває найбільшу таємницю воскресіння і вічного життя – те, чого прагне кожен. Бог обіцяє нам щасливу вічність і вчить, як можемо її досягнути.

А ми, на жаль, як губка, всмоктуюємо все, що робить нас духовними каліками – німими та сліпими. «І де тільки його

вхопить, кидає його об землю так, що піниться, скрегоче зубами, дерев'яніє» (Мр 9, 18). Хіба це не є образ нашої душі, що наповнена смертю гріхів, котрі відбирають наше власне життя? Чи це не про нашу слабкість, про невпорядковані пристрасті, що докучають і перемагають нас? «І часто він кидає його у вогонь і в воду, щоб його погубити» (Мр 9, 22).

Гріх завжди приносить тільки смерть. Наслідком гріха наших прародичів є те, що людина здатна грішити і їй дуже важко цього уникнути. Наша проблема в тому, що ми не бажаємо докласти зусиль, аби воювати проти гріха, аби піднятися з нього. Не хочемо сказати Богові: «Вірю, помози моєму невірству!» (Мр 9, 24). Покладаємося на свої сили, на наші здібності. Ставимо собі обмеження і кажемо: «Досить», а Господь кличе нас уперед. У нас виникає страх втратити безпеку, спокій, острах боротьби, болю, терпіння. Ми при звичаємося до певного духовного стану і вважаємо, що більше нам нічого не потрібно.

Продовження на 2 стор. ▼

XI

ДОПОКИ ФРОНТ СТОІТЬ...

Сьома весна війни. Географія могил та надгробків. Нова українська географія, яку майже ніхто тепер не вчить.

Наприкінці лютого, який не був лютим, тому що зими майже й зовсім не було, а були жарти про те, коли саджати картоплю – до нового року чи одразу після...

Наприкінці лютого, коли в аптеках зникли маски, й коронавірус топтався,

а може й ні, поблизу Нових Санжар, але точно дався взнаки в Італії...

Наприкінці лютого, коли я читала казку про нове вбрання короля не тільки в книжці Ганса Крістіана Андерсена, але й постійно – в новинах, на фронті, від кулі снайпера загинув «Фед», Володимир Федорченко, з 93-ї окремої механізованої бригади «Холодний Яр». Він був з Луганщини, з села Нещеретове. Тепер там його могила. Йому було 46. Могила 34-річної Клавдії Ситник, яка загинула на початку лютого, – в Зачепилівці.

Продовження на 4 стор. ▼

С-на Юрія Біляка

Українська громада Мюнхена вшанувала пам'ять геніального поета, відданого сина України – Тараса Шевченка. Пишемо про це на **8 стор.**

ЧЕТВЕРТА НЕДІЛЯ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Прикладом наполегливості для нас може стати Мойсей, котрий терпеливо приходив знову й знову до фараона, хоч той відмовляв у його проханні. Нам Господь не відмовляє, але ми не бачимо потреби навернення, бо нам видається, що ми «не є вже й такими грішними». Чи прагнемо пізнати істину про себе? Чи бажаємо зрозуміти свою реальність? Можемо знову ставити собі межі, а Бог кличе йти далі.

Святий Дух, що його ми отримали при Хрещенні та Миропомазанні, живе і діє в нас. Цей «Голуб» постійно перебуває в нас, але може ставатися, що ми замикаємо його в клітку нашого нутра. Не даємо йому можливості діяти в нас.

Перший раз Мойсей ішов до фараона неохоче, допоки Господь не з'явився йому.

В Його, Боже, ім'я він робив різні знаки перед фараоном, щоб той відпустив народ згідно з Божим велінням. Однак фараон був упертий у своєму, протистояв Богові, і його військо закінчило своє життя у хвилях Червоного моря. Людина через впертість замикає своє серце, і воно стає кам'яним. Нашою проблемою є те, що своїй любові ми ставимо межі, визначаємо її за своїм розумінням.

Подібно чинимо і з нашою вірою – також вправляємо у свої рамки. Ми не дозволяємо собі бути надто віруючими, бо не хочемо виділятися, хочемо бути як усі. Фараон не бачив свого гріха, не хотів втратити рабів, безпеку, вигоди. Боявся втратити владу над людьми, був гордий, вважав себе божком, не хотів на очах у людей піти за Божим покликом. Важко

виглядати немудрим ради Господа! Під тиском інших людей ми граємо таку роль, яка нам вигідна, залежно від обставин.

Цей чоловік, що приводить свого хворого сина, як сказано в Євангелії, не боїться людських насмішок, наближається до Ісуса попри дуже слабку віру й не соромиться зізнаватися в цьому. Він діє відверто і щиро, тому Бог допомагає йому. Господь часом допускає кари, щоб ми могли упокоритися й отримати очищення, а також щоб не грішили більше. Часом необхідно впасти на саме дно, щоб могли розпочати щире навернення. Святий Іван Золотоустий пише: «Грішити властиво людині, але закостеніти в гріхах – це вже не людське, а повністю диявольське діло» (св. Ів. Золотоустий).

Святий євангелист Марко розповідає про глухонімого хлопця, з якого знущався злий дух, і як батько привів сина до Ісуса Христа. Учні не змогли допомогти. Ісус домагався від батька віри, а той просив, щоб Він допоміг побороти закоренілу перешкоду недовіри. Сатана неохоче залишив юнака – так потряс хлопцем, що люди вважали його мертвим. Ісус підняв його, і той встав.

Ідімо й ми до Ісуса, як люди малої віри, Він підніме нас із наших, можливо, закоренілих падінь-провин, але каймося і будьмо людьми, повними довіри до Бога. Немає такого гріха, щоб Господь не міг його простити, хіба лише тоді, коли хтось не вірить і не просить Бога про прощення. Бог не стежить за тяжкістю наших провин, Він

глядить на нашу довіру й розкаєне серце. Приведемо нашу душу до Ісуса, щоб вона, глухоніма на Божі речі, частіше зустрічалася з Ним у святій тайні сповіді та Євхаристії. Він вилікує нас із нашого глухонімого стану. Він більше бажає нам прощати, ніж ми бажаємо отримати.

Наведені приклади вселяють у нас велике довір'я до Божого милосердя. Тому просимо тебе, о Господи, змилуйся над нашими гріхами-провинами, ми довіряємо Тобі, прости нам наші провини, вилікуй наші рани.

Проповідь
Високопреосвященнішого
Владика Ігоря,
Архієпископа Львівського.
Подано
за інтернетсторінкою
монастиря сестер
св. Йосифа у Львові

ХТ

«ЖІНКО, ОСЬ СИН ТВІЙ»

Ці слова записав улюблений учень Христа – апостол Іван, який стояв під хрестом з Матір'ю Ісуса.

Пречиста Діва Марія, що кілька років була вдовою, а тепер втратила ще й свого єдинородного Сина, стояла під хрестом, спонукана не тільки природними материнськими почуттями «тіла й крові», але з надприродних спонук: Вона бере участь у спасенній Жертві свого й Божого Сина. Вона не відхиляє меча, який прошивав її душу, але приймає таємний задум Отця Небесного. Вона перша з усіх людей бере участь у Христовій Жертві. Вона стала повсякчасним зразком для всіх тих, хто без застережень приймає особисту участь у відкупительній Жертві.

Ісус, дивлячись з хреста на свою Матір, яка стояла під хрестом, спогадами полинув у Назарет, Кану, Єрусалим; напевно, пригадує смерть свого опікуна Йосифа, самотне життя та розлуку, коли Він почав прилюдно навчати.

Також Пречиста Діва Марія роздумує над усім, що Вона зберігала в серці від початку, а тепер усе розуміє та вірить, бо в її душі біль і віра зливаються в одне. З такими почуттями Пречиста Діва Марія дивиться на свого розп'ятого Сина.

Тоді «Ісус, бачивши Матір, а біля неї учня, що стояв, (його ж Він любив), мовить до Матері: "Жінко, ось Син твій"» (Ів. 19, 26). Це вияв ніжності й синівської любові. Ісус не хоче залишати свою Матір самотною, тому на своєму місці залишить свого улюбленого учня.

Таким чином, Ісус вчиняє свою Матір Матір'ю всього людства. Своїми, отже, стражданнями Пречиста Діва Марія заслуговує собі на духовне й надприродне материнство. Замість одного сина, Вона тепер має безліч духовних дітей, які є учнями-послідовниками Христа. Ісус, отже, не тільки як син, але як Відкупитель передав усіх своїх послідовників, як синів, під опіку Пречистої Діви Марії. За спасіння людей Ісус Христос пожертвував себе самого й свою Матір, яка з Ним становить одну відкупительну Жертву.

Стражданням у Христа забрали все, Йому лишилася тільки Його Мати, яку з хреста пожертвував за спасіння людей, бо Він знав, «що все вже завершилося, щоб здійснилося Писання» (Ів. 19, 28).

Ігор Зілінко, «Оплакування»

Пречиста Діва Марія, таким чином, стала духовною Матір'ю, Матір'ю благодаті, як навчав Собор Ватиканський II: «Пречиста Діва, призначена від віків

разом з воплощенням Слова Божого як Мати Божа, Божим Промислом була на землі Матір'ю годувальницею божественного Спасителя, понад усіх

визначніша його товаришка та смиренна слугиня Господня. Христа зачинаючи, породжуючи, годуючи, жертвуючи в храмі Отцеві, та Синові під хрестом співстраждаючи, зовсім особливим чином Вона співпрацювала в ділі Спасителя послухом, вірою, надією та палкою любов'ю, щоб відновити надприродне життя душ. Тому, в порядку благодаті, Вона є нашою Матір'ю» (Конст. Про Церкву, ч. 61).

Ісус Христос, який знав материнської любові, хотів, щоб і ми мали її за Матір. Отож, коли Ісус каже до учня «Ось Матір твоя», то Він хоче, щоб ап. Іван так любив Пречисту Діву Марію, як і Він, Ісус її любив. Це стосується всіх Христових учнів, тобто всіх нас. Той же учень додає: «І від тієї хвили учень уз'яв її до себе» (Ів. 19, 27).

Запитаймо себе: Чи ми прийняли Пречисту Діву Марію до себе, до свого дому, до свого життя як Матір? Як оцінюємо дар, що Його зробив нам Ісус, даруючи нам свою Матір?

Папа Іван Павло II.
Подано за: «Світло»

ЩО БУЛО НАПИСАНО НА ХРИСТОВОМУ ХРЕСТІ?

Ікона «Недріманне око», кін. XIX – поч. XX ст., Черкаська обл., Канівський р-н, с. Яблунівка. Музей Івана Гончара.

якого народ відкинув і видав в руки поган.

По-друге, у гебрійським написі мало не у відкритій формі з хреста звіщалося: Ось розп'ятий Бог, що вивів Ізраїля із землі Єгипетської, з дому неволі. Апостол Іван своє Євангеліє писав грецькою, тому якщо, відштовхуючись від грецької та керуючись правилами гебрійської мови, спробуємо реконструювати напис на Ісусовому хресті на цій мові, то отримаємо наступне: **ע הוה יסוה**.

Якщо цей напис записати лише початковими буквами, зробити абrevіатуру, то отримаємо: **יהוה**. Тобто те ім'я, під яким Бог об'явив себе Мойсею – Ягве.

Отже, рукою представника легальної влади було зроблено офіційний напис, який стверджував, що Ісус з Назарету – це і є правдивий Цар Ізраїлю, тобто Бог Єдиний.

о. Орест-Дмитро Вільчинський, «Католицький оглядач»

Чи знаєте, що на Христовому хресті напис стверджував, що Ісус з Назарету правдивий Цар Юдейський і Бог?

Ми вже звикли, що у наших церквах над головою Розп'ятого висить напис «ІНЦІ». Часто й не задумуємося про цей напис, вважаючи його малозначущою деталлю. Але коли поглянемо в євангельські тексти, то можемо чітко побачити, що саме цей напис зіпсував юдейським первосвященникам усе задоволення від розправи над Назарянином.

«Пилат же звелів написати напис і на хресті його примістити. Написано було: "Ісус Назарянин, Цар Юдейський". Багато з юдеїв читали той напис, місце бо, де розп'ято Ісуса, було близько міста. Написано ж напис було по-єврейському, по-грецькому і по-римському. Тож первосвященники юдейські мовили до Пилата: "Не пиши: Цар Юдейський, – але, що він сказав: Я – Цар Юдейський!". Та Пилат відрік: "Що написав я, те написав"» (Ів. 19, 19–22).

Чому цей напис настільки схвилював юдейських первосвященників? По-перше, його зробив офіційний представник римської окупаційної влади. І це означало, що Римська Імперія визнає Ісуса з Назарету законним царем Ізраїлю. І властиво напис по-грецьки містив у собі артикль перед словом «Цар» і перед прикметником «Юдейський». Тобто напис звіщав, що Ісус з Назарету дійсно правдивий, законний цар Юдейський. І власне це викликало стурбованість тих, хто ще кілька годин тому твердив прокламацією, що в них немає іншого царя, окрім римського цесаря. Вчинок Пилата був дійсно, якщо сказати теперішньою мовою, політично некоректним. Цей напис неначе голосив: Ось законний Цар,

НА ГОЛГОФУ

Голгофа, хрест, Страшні, криваві сні... Товпа реве: «Розпни! Розпни! Розпни!»

І розп'яли... На голові вінок, По краплі кров Спливає у струмок.

Товпа реве: «Коли ти Бог еси, То злізь з хреста І сам себе спаси!»

Якщо не Бог, А лиш юдейський цар, То військами На ворогів удар!

А ти мовчиш, Здрігаєшся, мов трус, – Га! Ти не Бог, Лиш назарей, Ісус!»

Голгофа, хрест, Страшні, криваві сні... Прости їм, Боже, Бо сліпі вони...

Богдан Лепкий. Подано за: «OnlyArt»

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОВЕДІНКИ ВІРНИХ У ПЕРІОД ІНФЕКЦІЇ КОРОНАВІРУСУ

Сьогодні Україна, як і цілий світ, переживає поширення нової небезпечної інфекції коронавірусу COVID-19. Християни України та наша Греко-Католицька Церква співпереживає з усіма, які захворіли, перебувають у небезпеці або втратили своїх рідних від цієї хвороби.

Насамперед УГКЦ закликає до особистої та, по можливості, спільної молитви за витривання у цей складний час та Боже змилювання і подолання цієї хвороби. Водночас, ми повинні і самі докласти зусиль, щоб запобігти поширенню епідемії, насамперед дотримуватися рекомендацій: Всесвітньої організації охорони здоров'я, Міністерства охорони здоров'я України, місцевих санітарних та епідеміологічних служб.

Необхідно стати тими, які поширюють тільки перевірену інформацію, не впадають у паніку та відчай, проявляють уповання на Боже милосердя і провидіння та готові приходити на допомогу тим, які її потребують.

Варто особливо звернути увагу ще на такі речі:

- При підозрілих симптомах обмежити своє спілкування з іншими до мінімуму, не відвідувати місця скупчення людей та якнайшвидше звернутися до сімейного лікаря;
- При відвідуванні храму звернути увагу більше на духовне єднання із Христом Господом, не настоюючи на цілуванні ікон, реліквій чи інших побожних речей;
- Дотримуватися особистої гігієни, особливо гігієни рук, часто їх миючи або дезінфікуючи відповідними засобами;
- При прийнятті Святого Причастя всіляко уникати торкання устами ложечки.

Пам'ятаймо, що будь-які випробування, які допускає нам Господь, переважно є наслідком нашого блукання далеко від Нього. Та у своєму милосерді Він, сповнений любов'ю, завжди перебуває поряд із хворими, немічними і тими, які потребують Його ласки. Він є єдиним і правдивим лікарем душ і тіл. Тому єднаймося у молитві під час цього Великого Посту, щоб у покаянні Він відкрив нам правдивий шлях, щоб вчені винайшли ліки від цієї хвороби, а всі ми прославляли Його милосердя.

Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я

БОРІТЬБА З ДЕЗІНФОРМАЦІЄЮ З РОСІЇ ЩОДО КОРОНАВІРУСУ

У Великій Британії було засновано спеціальну урядову структуру, яка має на меті протидіяти і викривати російську дезінформацію щодо розповсюдження коронавірусу. Все це стало наслідком звинувачень, які пролунали у США на адресу Москви після того, як Кремль почав поширювати теорії змови про те, що вірус було створено як різновид біологічної зброї. Представники британського уряду заявили, що захист країни від спрямованої кампанії дезінформації, кібернетичного втручання і роздмухування паніки постають нині одним із першочергових завдань для керівництва Сполученого Королівства. Британський оглядач із питань безпеки Тім Гарлі зазначає, що головною метою намагань Кремля є створити панічні настрої і підживлювати непевність та страх поміж населення. (Радіо Свобода)

ПАТРІАРХ ВАРФОЛОМІЙ ПРО КРИЗУ ПРАВОСЛАВ'Я

Вселенський патріарх Варфоломій наголосив, що єдиним виходом із кризи, в якій опинилося світове Православ'я, може бути тільки визнання ПЦУ усіма Помісними Православними Церквами. Про це патріарх сказав в інтерв'ю виданню Orthodoxy.info. За словами Варфоломія, Вселенський патріархат давно веде діалог з Московським Патріархатом про статус Церкви в Україні. Він акцентує, що Москва систематично перешкоджала прогресу і позитивним результатам цього діалогу. На цей момент, зазначив патріарх Варфоломій, проголошення автокефалії ПЦУ – це безповоротне і остаточне рішення Константинопольського патріархату. Варфоломій також наголосив, що будь-яка спроба, чи то одностороннє переривання євхаристійного спілкування, чи так звана «братська зустріч» в Аммані, чи спроба зганьбити Вселенський Патріархат і його Святителя особисто, не тільки призведе до подальшої напруги, але й запламує образ Православ'я перед обличчям інших християн. (Релігійна правда)

У с. МАР'ЯНІВКА ВІДНАЙШЛИ СТАРОВИННІ ІКОНИ

Настоятель храму УГКЦ с. Мар'янівка (Тернопільський район) о. Іван Зозуля, спільно зі старшим братом Петром Костицом та майстрами, які здійснювали підготовчі роботи перекриття храму, віднайшли старовинні ікони, вік яких становить 126 років. «Радісна знахідка відкриває нам автентичну духовну спадщину нашої парафії, – розповів о. Іван Зозуля. — Ми отримали підтвердження, що головними фундаторами храму була сім'я Романа та Ксенії Малевиць». Священник також повідомив, що громада парафії відреставрує знайдені ікони. (Прес-служба Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ)

ДОПОКИ ФРОНТ СТОІТЬ...

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Максима Хітайлова, котрий загинув в бою біля Золото-го, поховали у селі Вирішальному на Полтавщині. Йому було 22 роки. Дмитру Гриню було 27. Він тепер лежить на цвинтарі у Шостці поруч зі своїм другом Антоном Хобою, який загинув місяць тому.

Сьома весна війни. Географія могили та надгробків. Нова українська географія, яку майже ніхто тепер не вчить.

Вона не буде іншою, ця сьома весна. «Україна – це розлад умів», – каже кремлівський диригент кривавих злочинів на Донеччині й Луганщині. «Специфічний розлад умів», який росіяни «лікують» кулями снайперів, мінометними обстрілами й катуваннями «на підвалах» окупованих територій. В них, в росіян, величезний досвід такого «лікування».

Кирилли, литовці, естонці, латвійці, поляки... Мільйони людей зі «специфічним розладом умів» упродовж багатьох років «примусу до братерства» (насправді – до не-існування) створюва-

ли власні географії могили й надгробків. Й чи не єдина гарантія того, що це не повториться з ними тепер, це український фронт, який вже сьомий рік тримають на сході України живі та загиблі воїни.

Й поки фронт стоїть, ми можемо говорити про погоду, вірус, відставки й неоптимістичний кредит МВФ. Планувати відпустки, бюджети, весілля. Просто – планувати.

3 АНДЕРСЕНОМ

Й слухати та читати казки. Зараз я з Андерсеном, з його «новим вбранням короля». Того самого, який більш за все любив вдягатися й витрачав своє життя тільки на це. Й він був поганий король. Не просто дурний, марнославний, дріб'язковий, а поганий й такий, що точно не відповідав своїй посаді. «Він, – зауважує у другому реченні великий данець, – не турбувався про своїх солдат». Й саме тому його не шкода. У казці – жодної ноти співчуття. Й жодного слова про любов.

Це казка про страх, про глупство, про лице-

мірство, про самотність, про ганьбу, яку людина, хоч би вона була й королем, обирає й несе на собі сама. Два пройдисвіти, які продали королю мрію про чарівну тканину, яка відділяє розумних від дурних й тих, хто на своєму місці, від тих, хто займає чуже, існували у всіх країнах й у всі часи. Зрештою, змії також продали Єві та Адамові усього лише мрію. Але «купили» вони її самі – без примусу й насильства. Вони самі обрали зраду-яблуко або ганьбу тканину.

Але поки є Бог й поки стоїть фронт, здається, що все ще можна виправити.

Коли король у «новому вбранні» пішов вулицями міста у супроводі своїх міністрів, камердинерів й лакеїв, якась дитина вигукнула, що на ньому нічого немає. Ми звикли думати, що той вигук був «король – голий». Але ні. Андерсен би так не зробив. Бо голий на вулиці, у натовпі – це вже майже смиренний. Це той, хто попри ганьбу, все ж йде туди, звідки прийшов, звідки всі ми прийшли. Дитина сказа-

ла: "Men han har jo ikke noget raа" [Але він немає нічого]. Це точно, я подивилась, як це буде данською.

У тому-то й річ, що король був не голий. Радше за все, у спідній білизні – в якихось королівських панталонах, натільній сорочці, точно – у чоботах із золотими пряжками, точно – в короні. Може, навіть із шаликом від старого друга. А на шалику відомий тепер всім українцям й всім таким королям напис: "ро*ui". Й тому, коли місто стало повторювати за дитиною оце "Men han har jo ikke noget raа", ані король, ані його прислужники не схаменулися. Процесія продовжила йти, а король, якому було не холодно, а тільки трішки ніяково, виступав ще величніше, а камергери несли шлейф, якого насправді не було.

Він міг собі це дозволити. Фронт, воїни, про яких король не турбувався, все ще стояли на сторожі й захищали державу від ворога. А коли вони зникли, то зник й король, який не мав на собі нічого, й дитина, й її

батьки, і все місто, й навіть королівство. У казці Андерсена немає нічого ані про назву, ані про географію цієї країни. Такий собі типовий король у типових обставинах загрозливого марнославства.

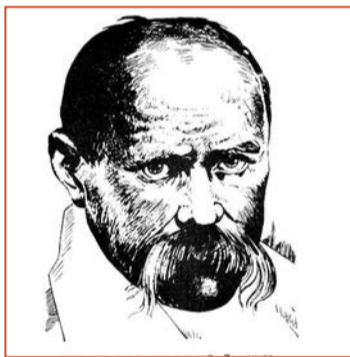
Тут мав би бути якийсь підсумок. Про магічну таку тканину, яка своєю відсутністю таке визначає, хто є хто... Або про пройдисвітів, що виробляють порожнечу... Тільки от у перший день весни, сьомої весни цієї війни на фронті внаслідок ворожих обстрілів знову загинув український воїн.

Але фронт – стоїть. Й доки він стоятиме, містами України та Європи ще можуть трохи походити королі, які не мають на собі нічого. Доки фронт стоїть, у всіх є трохи часу, аби не перетворитися на знищений світ.

С-на: Євген Сосновський, DW

Олена Стяжкіна, DW

Думи мої...

КОБЗАР

Кобзаря цитувати трудно. Він нагадує мені огненну піч, з якої обережно вихвачують вуглики і, перекидаючи їх між пальцями, прикурюють... Особливо трудно вихачувати ці вуглики нашим сусідам. Вони тоді чомусь нагадують мені чортів, що знаходять у Св. Письмі тексти на свою користь.

Олександр Довженко, із щоденника

ЛАУРЕАТИ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ-2020

У номінації «Література» – двох переможців: **Маріанна Кіановська** з книгою поезій «Бабин Яр. Голосами» і **Тарас Прохасько** зі збіркою есеїв «Так, але...».

Вірші Маріанни Кіановської це своєрідні монологи жертв трагедії в Бабиному Яру або її свідків, глибоко психологічні та складні змістовно. До сприйняття цих творів потрібно бути готовими емоційно та інформаційно. У книзі використані, зокрема, ескізи Ади Рибачук

і Володимира Мельниченка для проекту пам'ятника жертвам Бабиного Яру.

Збірка есеїв «Так, але...» Тараса Прохасько стала книгою року-2019 BBC (номінація «Есеїстика»). Це історії, які з перших сторінок формують цілісну тему – як важливо відчувати і чути, це оповіді про родину та спогади. Письменник з любов'ю і трепетом описує Карпати і Західну Україну.

У номінації «Публіцистика, журналістика» лауреаткою стала воєнна кореспондентка **Євгенія Подобна** з книгою «Дівчата зрізають коси». Це спогади 25 жінок, які брали участь в російсько-українській війні у складі Збройних сил України та добровольчих під-

розділів у 2014–2018 роках. Йдеться про бойові операції різних років на Луганщині та Донеччині, про звільнення українських міст та сіл від окупантів, спогади про побратимів, місцевих мешканців, воєнний побут, а також роздуми про становище жінки в українському війську в різні періоди війни. Розповіді доповнені фотографіями із зони бойових дій.

Відомий український етно-хаос гурт «ДахаБраха» (**Марко Галаневич, Ніна Гаренецька, Олена Цибульська, Ірина Коваленко**) з альбомом «Шлях» (2016) здобув перемогу в номінації «Музичне мистецтво». Самі автори зазначили, що альбом створювався в дуже складний

Євгенія Подобна.

С-на з архіву Маріанни Кіановської, сайт «Видавництва Старого Лева»

час для України. «Ми хочемо присвятити його тим, хто віддав своє життя за нашу свободу, тим, хто продовжує стояти на її сторожі і тим,

хто йде непростим шляхом вільної людини, не втрачаючи надії», – йдеться в анотації.

Продовження на 5 стор. ▼

ЛАУРЕАТИ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ-2020

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

У номінації «Візуальні мистецтва» переміг мистецький проект «Карусель» **Олександра Гляделова**. Автор поєднує світлини, зроблені в різний час і за різних обставин – у дитячих інтер-

натах, місцях позбавлення волі, в'язничних лікарнях, включно з кадрами воєнної української реальності, в єдине полотно (коло). Візуальна послідовність перетворюється на цілісне нероз-

ривне полотно колективної біографії. Художник виявляє основи людського в складності історичності як головної умови існування людини серед інших представників біологічного світу.

Опера-реквієм «Йов» («Iyov»), створена в 2015 році) **Влада Троїцького, Романа Григоріва та Іллі Разумейка** – лауреатка в номінації «Театральне мистецтво». «Йов» поєднує риси античної грецької драми,

барокової опери, ораторії, реквієму та риси постмодерного театру. Музика опери поєднує мінімалізм і авангард, неокласицизм і рок.

Альона Глушко, «Суспільне.УА»

ХТ

ВАХТАНГ КІПІАНІ ПРО ІСТОРІЮ, ГОНГАДЗЕ ТА ЗЕЛЕНСЬКОГО

Журналіст, історик, перший лауреат Премії ім. Георгія Гонгадзе Вахтанг Кіпіані розповідає про роботу з проектом «Історична правда», дружбу з Георгієм Гонгадзе та фатальність журналістського фаху.

▲
Вахтанг Кіпіані, журналіст, публіцист, історик.
С-на: loveukraine.info

ПРО ГІЮ ГОНГАДЗЕ

Дуже непросто зараз розповідати про людину, яку тисячу разів бачив за зо-всім негероїчних миттєвостей життя. Часто це були абсолютно робочі привіти, співпраця або біганина за політиками.

На мій погляд, Гонгадзе ніколи не був схожим на людину, яка б отримала роль ікони української журналістики. У нього була маса проблем: безгрошів'я, пошуки роботи – він не був героєм у класичному розумінні цього слова. Але був безмірно небайдужим – йому хотілося все знати й відстоювати справедливість, якої, напевно, не існує, але якої він шукав.

Якось, коли Гія ще не був журналістом, він дізнався, що над його батьком нависла загроза бути вбитим. Той був депутатом парламенту Грузії першого демократичного скликання. Коли владу в Грузії взяла правляча партія Звіада Гамсахурдіа, Руслан Гонгадзе опинився в опозиції та, за словами Георгія, був у розстрільних списках. Коли почався бунт проти правління Гамсахурдіа, Гія

поїхав у Тбілісі. Відтак ви-йшла його стаття в шалено популярній тоді львівській газеті «Post-Поступ» із заголовком «Я стріляв у президента» і фото, де він в армійській формі на проспекті Руставелі. Потім він поїхав знімати кіно на Абхазьку війну й був поранений, коли російські сепаратисти захопили частину території Грузії.

Словом, Георгій був людиною авантюрою, що для журналіста є дуже добре. Він постійно шукав нові формати – одним із перших почав робити ток-шоу, програми про бізнес, мале підприємництво; водночас був політичним журналістом.

Гія легко політизувався, що для журналіста вважається неправильним. Підручники та й логіка і мудрість життя стверджують, що ти маєш бути поза процесом. Та він міг би стати політиком – йому це було цікаво, він коментував події, у нього завжди була своя точка зору.

А ще він постійно шукав роботу. Навіть коли була вже «Українська правда», котра не приносила тоді грошей. Він постійно пози-

чав і віддавав. Але його ім'я вже за життя стало брендом.

ПРО «УКРАЇНСЬКУ ПРАВДУ»

На початку 2000-х Гія загорівся ідеєю інтернет-видання. І коли воно з'явилося, він різним людям у Верховній Раді на шматках паперу писав назву «www.pravda.com.ua». Тобто буквально боровся за кожного читача – на день їх тоді було 150–200. Якщо догортати архів матеріалів до перших днів «УП», можна побачити, що там багато передруків. Навіть один із тих матеріалів, через який, вважалося, що Георгія вбили, є передруком статті про популярного політика Олександра Волкова. Словом, спершу це був сайт із маленькою аудиторією, який ні на що не впливав.

Пік розвитку «Української правди» настав через 5–7 років після смерті Гонгадзе. Інтерес до слова «УП» тоді став тотальним, воно стало всім потрібне. Якщо ви не читали «Українську правду», не знали що відбувається в країні. Коли «Українській правді» вдалося, цим шляхом пішли інші, зрозумівши, що в інтернеті можна не тільки писати правду, а й заробляти гроші та формувати середовище. А вже форум «Української правди» став місцем зустрічі сотень тисяч людей для дискусій на суспільно-політичні теми – про фейсбук тоді ще не чули. І якби «УП» не було, нам було би важче будувати демократію, боротися за свободу й знати одне одного.

ПРО «ІСТОРИЧНУ ПРАВДУ»

Коли я був у Європі, бачив і купував десятки історич-

них журналів – ці тижневики виконують функцію творення єдиної національної спільноти. Я подумав, що це важливо робити й у нас, бо в дискусіях про історію ми легко поляризуємося – задумав зробити журнал. Зі своєю ідеєю я приходив до різних людей, але грошей не знайшов. Нікому з бізнесменів перспектива «гроші не повернемо, але буде слава» не подобалася. Тоді я зрозумів, що з інтернету почати дешевше.

Я хотів робити журналістські матеріали про історію, які насправді були б про суспільство. Із цим я прийшов до Олени Припути в 2010 році, і вона погодилася. Я називаю цю співпрацю «методом прилипали»: акула пливе собі, риба до неї приклеїлася й «безкоштовно» пливе, а коли хоче, відклеюється. Десятий рік ми перебуваємо під парасолькою відомого бренду. Хоча юридично, фінансово, організаційно, редакційно ми повністю незалежні від «УП».

«УП» – це велика акула, якої всі бояться й усі знають, а ми маленька рибка, яка пропонує проект, який важливий для національної дискусії. Намагаюся скрізь бренд «Історична правда» тулити: сайт, публічні лекції, видання книжок, телепередача – зараз ми виходимо на каналі «Еспресо» під нашим фірмовим логотипом.

ПРО ЗЕЛЕНСЬКОГО

Наша сьогоднішня історія із Зеленським неуніка. Я своїм студентам показую електоральну карту України 1991 року. Іншої України в 1991 році не було – у тій ситуації, окрім Кравчука, нікого бути не могло. Якщо країна обирає Кравчука, за ним

тягнеться те, що він міг дати – і в доброму, і в поганому сенсах. Історія України й журналістика в Україні невідривно пов'язані з тим, що відбувається навколо нас.

Зеленський – це продукт українського суспільства: бажання халяви, простих рішень, вульгарність, безкультур'я як стиль. Він є продовженням суспільства, яке не читає, не слухає авторитетів, травмоване в ХХ столітті, залакане.

Маю знайомого, який працює на «Укрзалізниці» й каже, що в вагонах першого класу в туалетах регулярно крадуть йоршики. Це бідність без бідності – специфіка суспільства. Усі знають, що красти погано, але за можливості, якщо це ніхто не доведе, – можна. У журналістиці так само: ми можемо підписати декларацію про цензуру, а потім спокійно піти й працювати на медведчуків.

ПРО ЖУРНАЛІСТИКУ ТА БІЗНЕС

Я вважаю, що незалежна журналістика в Україні є, просто її роль несуттєва – тому що суспільство в неї не інвестує. У багатьох країнах цю функцію забезпечують підприємці й розглядають медіа як бізнес. Без бажання їх пізніше використовувати як трамплін у політичній кар'єрі.

В Україні незалежна журналістика дуже слабка. Але це наслідок рівня розвитку українського соціуму. У нас мало бізнесменів приходили в медіа з метою заробити. Навіть коли незалежний медіахолдинг існує, усе одно якийсь хробачок сумніву гризе всередині – видання можна продати.

Продовження на 6 стор. ▼

ВАХТАНГ КІПІАНІ ПРО ІСТОРІЮ, ГОНГАДЗЕ ТА ЗЕЛЕНЬСЬКОГО

▼ Продовження. Початок на 5 стор.

Був незалежний ресурс «Корреспондент», його продали Курченку, майже всі працівники звідти звільнились, але сайт продовжує бути відвідуваним; люди не помічають зміни. Коли ми говоримо про незалежну журналістику, маємо говорити про українське незалежне суспільство.

Українське журналістське життя складне, тому що, як правило, той, хто видає зарплату, вимагає від журналіста лояльності – це абсолютно незрозуміло для багатьох країн Європи. Там ти працюєш за підписаною угодою з власником і в тебе ще й можуть бути акції газети, як у польській «Виборчій». У нас усі прив'язані до моменту, коли тебе можуть просто викинути на вулицю або ти будеш вимушений піти в нікуди.

Пропорція тих, хто пішов і залишився на «ZIK»

після зміни власника, говорить про те, що не все так погано. Я їхав у потягу, коли дізнався, що купили ZIK. Відразу написав у фейсбуці, що програма закрита. Процес прийняття нової реальності зайняв 40 секунд. Із програми «Історична правда» звільнилося 12 людей, із сайту ZIK – 40. Вони – герої, бо їм усім одночасно знайти роботу у Львові неможливо. За дев'ять місяців до купівлі заговорили, що Медведчук зайшов на канал. Ми «перевірили»: зробили передачу не просто про Стуса, а про адвоката Медведчука – на це ніхто не відреагував. Відтак мали можливість робити, що вважали правильним і цікавим для глядача.

Незважаючи на маленькі зарплати й невеликі можливості, на «ZIK» була якась лінія, за яку ми не перехо-

дили. За шість років роботи на ZIK у проекті «Історична правда» я тільки один раз зустрічався із власником у колі ще 30 людей. Ми дійсно були незалежними в рамках цих невеликих можливостей.

Чи може людина, яка все життя працювала на якомусь заказушному каналі, стати нормальним журналістом? Може. Чи може людина, яка все життя була зразком, стати «казакшником»? Може, і у нас є маса прикладів. У кожній редакції є журналісти різного рівня; у кожному виданні, навіть олігархічному, можна знайти людину, яка на своєму місці – пише репортажі, бере інтерв'ю чи робить світську хроніку. Я намагаюся таких людей для себе знаходити й казати, що ось ця збірна з різних каналів і редакцій – і є незалежною журналістикою.

На жаль, на правду немає попиту. Суспільство любить телевизор більше, ніж книжку. Ті, хто пишуть, дедалі менш потрібні. У тих, які знімають, більше можливості потрапити в поле зору української аудиторії, але ти мусиш постійно «попсити». Ми робимо довгу півторагодинну програму й від усіх менеджерів чуємо, що треба робити коротше [з січня 2020 року хронометраж «Історичної правди» скорочено до півгодини]. Я триматимусь за можливість пояснювати важливі речі, поки вона є. Це можна зробити в п'ятихвилинному ролику, але в ньому ж не встигнеш пояснити всі процеси й причини війни всіх проти всіх. Це питання громадянської чесності перед собою – треба писати. Вийде-не-вийде – це вже інше питання. Буває, і по голові не дали, і в мене за

25 років діяльності лише три суди: два виграшні, один процес іще триває.

Визнаючи популярність шоуізації, я в цьому не беру участі. Є певна кількість людей, які так само хочуть нормальної розмови. Не треба боятися й заперечувати історію. Вважаю, що частина тих розмов – вічні, їх можна дивитися й через п'ять років. Маса зустрічей у моєму житті стали історичними – наприклад, зустріч із політв'язнем Василем Овсієнком в 1990 році визначила моє ставлення до минулого, я написав потім триста статей про дисидентів через його майже батьківський вплив.

Записала Марія Блїндюк.
(Матеріал підготовано в рамках інформаційного партнерства Радіо Свобода та Премії імені Георгія Гонгадзе)

ХТ

ПОХІД ІСУСА З ВЕЧЕРНИКА ДО ГОРОДУ ГЕТСИМАНІЇ

Промовивши це Ісус і заспівавши на Тайній Вечері, вийшов із своїми учнями на той бік потоку Кедрона на Оливну гору, де був сад Гетсиманський, куди ввійшов Він і його учні. Знав же це місце і Юда, що зрадив його, бо часто там збиралися по звичаю Ісус і його учні. (Мат. 26–30; Мк. 14–32; Ів. 182, Лк. 22–39).

Торжество пасхального ягнятка закінчене. Ісус разом з апостолами помолвився, виголосив прощальну промову і відійшов з апостолами на Оливну гору, до саду Гетсиманії. Туди часто Він удавався з апостолами на молитву і Юда докладно знав те місце.

Оце йде туди Ісус останній раз. Він уже закінчив Свою прилюдну діяльність. Всі науки і чуда Ісусові не встигли переконати священників і фарисеїв, тому виголосив ще до них страшну бесіду останніх напимень і вісім разів жбурнув їм в лице оклик: *Горе вам!* (Мат. 23). Але й це не мало ніякого успіху. Вони постановили за всяку ціну Ісуса убити.

Юда прийшов на нараду священників і обіцяв їм віддати в їх руки Ісуса за 30 срібняків. З радістю вони пристали на це і уложили план зради. Диявол на пустелі давав за Ісуса цілий світ, а Юда за марних 30 срібняків зрадив свого Учителя у підлий спосіб.

ЧОМУ ІСУС З ВЕЧЕРНИКА ПІШОВ ДО ГОРОДУ ГЕТСИМАНІЇ?

Перша причина, щоб заховати призначення. Ісус завжди по праці удавався на самоту молитись, звичайно, до городу Гетсиманії і перебував цілу ніч на молитві. Часто брав із собою також апостолів. Таким чином дав нам приклад як триматися доброго призначення, особливо щодо молитви. Чи я наслідую цей приклад Ісуса?

Друга причина, щоб схоплення Ісуса не відбулося в домі, але в городі, на місці відомому Юді. Ісус іде на смерть з любові і послуху до Свого Отця небесного, а тому сказав до учнів: *Щоб світ знав, що Я люблю Отця і як заповів Мені Отець, так роблю. Устаньте – ходім звідсіля* (Ів. 14–31). І пішов до Гетсиманії. Насамоті легше Ісуса схопити, а Юді в знамі місці зрадити.

Третя причина така: як гріх мав свій початок у городі, земським раю, так само

Архип Іванович Куїнджі, «Христос у Гетсиманському саду», 1901 р.

в городі зачалось наше спасіння, в городі Гетсиманії на Оливній горі. Там Адам витягнув руку по овоч на заказанім дереві, тут Христос жертвував свої руки на дереві хреста, щоб звідти по-

стало життя, звідки смерть прийшла на нас.

ГОСПОДНЯ ТРИВОГА

«І приходять до хутора, що йому на ім'я Гетсиманія, і каже Ісус при вході до сво-

їх учнів: *Посидьте тут, поки піду помолитись*. І бере з собою Петра, Якова та Івана і почав жахатися і тужити». (Мр. 14–33, Мат. 26, 36–37).

Продовження на 7 стор. ▼

ПОХІД ІСУСА З ВЕЧЕРНИКА ДО ГОРОДУ ГЕТСИМАНІЇ

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

В Гетсиманському саду Спаситель розпочав свої страждання в той спосіб, що стримав доступ всякої потіхи змислів, а відчинив широко двері на смуток і страх. А велике число було тих внутрішніх терпінь і дуже тяжкі вони були. Святі євангелисти, щоб їх висловити, вживають різних слів: туга, страх, смуток, тривога, конання, агонія. Спаситель сказав, що його смуток був такий великий, що привів його майже до смерті: *Сумна є душа моя аж до смерті* (Мат. 26–38).

Ісус почував себе так, як чоловік у смертельній

тривозі. Нічого так не жахається чоловік, як смерті, зокрема, якщо він повний здоров'я і молодий. Ціле життя знав Спаситель, що мусять умерти, бо така воля була небесного Отця і сам Він хотів, а тепер, коли став безпосередньо перед муками, а Божество не мало впливу на його Чоловіцтво, вийшло інакше. Він почав дрижати зі страху. Ціле його нутро протривало страшному терпінню і смерті.

Страх перед муками напав на Ісуса і мучив його. Страх перед схопленням, перед знущанням, перед бичуванням і терновим увін-

чанням, перед розп'яттям і смертю на хресті. *Тремтить Моє серце в Мені і страхи смертельні напали на Мене... І тривога Мене обгорнула* (Пс. 555–6).

Ісус терпів відрух неохоти-відрази до людських гріхів, які брав на Себе: *Омерзіло душі Моїй життя Моє, тож дам Я волю смуткові Моєму, говоритиму в горю душі Моєї* (Йов. 10). Смуток терпів Ісус, бо бачив, скільки то грішників не скористає з його мук та його терпіння підуть на марне.

Причини смутку Ісуса в Гетсиманії такі: **перша причина** – це гріхи всіх людей,

від першої до останньої людини в світі. Минулі, теперішні і майбутні. Велике число тих гріхів, їх тяжкість і великі шкоди, що приносять людям. А грішники собі нічого не роблять з гріхів. Ніякої журби не мають з тих гріхів. Христос бачив також мої гріхи.

Друга причина смутку Спасителя – це брак користі з його терпінь, св. Тайн, науки і прикладу його життя. Велика невдячність багатьох і засліплення та закамєнілість, що відкидають засоби власного спасіння, що їм Христос подає. Тому багатьох треба відкинути

за їх байдужість. Це страшно прикро дарма для когось трудитись.

Третя причина його смутку – це муки і переслідування праведних, що терплять задля Христа. Ісусові це так боліло, як би Він сам мав це терпіти, бо Він любов'ю стисло з ними злучений. *Хто доторкається зніці ока мого – говорить Господь сил небесних* (Зах. 28).

Отже Ісус відчував у Гетсиманії муки апостолів, мучеників, св. дів і всіх святих, і мої також терпіння задля Нього.

о. Атанасій Тимків, «Світло»

ХТ

СПОМИН ПРО ДРУГА

6 січня 2020 року у м. Львові на 58-му році життя упокоївся в Бозі о. Роман Войцехівський...

Це було літо 1984 року. Я працював сільським учителем у с. Голобутів Стрийського р-ну, а жив у с. Нежухів. Це велике село під Стриєм, яке налічувало до 2 тисяч мешканців чи не 20-ти національностей. Із наших вікон великої кімнати було видно в даліні Стрийський м'ясокомбінат, а за якісь 200 м сільський стадіон. Власне, із вікна щоденно я помічав молодого хлопця, який сидів на стадіонній лавці і читав по 3–4 години. Одного разу я вирішив із ним познайомитись.

Як виявилось, це був семінарист Ленінградської Духовної Академії. Я відразу засумнівався, чи варто до нього ще колись підходити до розмови, адже я вчитель (а ця професія за радянської влади мала ідеологічне забарвлення, і було небажано говорити з майбутнім працівником християнської культури, хіба що переконувати в його блуді). Але співрозмовник виявився такою цікавою людиною, що я переміг страх бути поміченим у спілкуванні з ненадійною радянською людиною.

Роман запитав, чи хочу почитати щось релігійного, і я, на той час вже переконаний віруючий, почав читати книжки, які він мені давав. Усі вони були надруковані

на машинці і зшиті в книжку, такий собі «самвидав» (у радянській час жодної друкованої релігійної книжки не було, крім «Журналу масковской патріархії» і «Православний вісник» київського екзархату. Перший молитовник, виданий оо. Редemptористами у 1930 році, я отримав у 1980 році від свого духівника). А через рік Роман привіз мені Біблію. Сучасники тепер цього не зрозуміють, що означало мати Біблію, і що я переживав, тримаючи її в руках...

Романа на священника висвячували у Стебнику. Звичайно, такої урочистості я ніколи не бачив. Що вже говорити про буття у святині! Не бачив так близько єпископа в облаченні (літургійному одязі). Для мене це була правдива містерія. Наша дружба міцніла. До того ж о. Романа направили на практику до мого рідного Самбора, куди я часто приїжджав до батьків. У неділю ввечері ми могли spacerувати по центрі, а потім піти посидіти до якогось бару і проговорити до пізньої години.

Учасником перших розмов про греко-католиків я став у компанії православних священників у 1987 році під час церковних празників, які я почав відвідувати на парафіях у о. Романа та його друзів. Пам'ятаю про відважні вислови о. Василя Говгери. Правда така, що я тільки слухав і мовчав, хоч у цей час був вже переконаним підпільним греко-католиком.

Потім був період у моєму житті, коли я вчився у Дрогобицькій семінарії, на так

званому «приспіненому курсі». Це був 1989 рік, ще радянський час, але УГКЦ вже вийшла із підпілля і виникла велика потреба у священниках, тому в Дрогобичі було організовано такий курс. Тих, хто там навчався, висміювали в районних газетах: писали про майбутніх «неуків», називаючи «скороспілками». Але з того курсу вийшло багато добрих пастирів, справді духовних та ідейних священників: нинішні владика УГКЦ Богдан Дзюрах та Венедикт Алексійчук, військовий капелан добровольчого батальйону у російсько-українській війні о. Михайло Ільницький та багато інших... Власне, у той час – краху СРСР та становлення Незалежної України, часі купонів та тотального дефіциту, можна так сказати, що о. Роман та його дружина Оксана годували мою родину, адже я, навчаючись, не мав змоги це робити.

Отець Роман був великим книголюбом, він роками творив власну бібліотеку, яка донедавна налічувала до 6 тисяч примірників. Він дуже багато читав, володіючи технікою швидкого читання. Я називав його «Ромопедією», завдяки його феноменальній пам'яті. Перебуваючи на місійній праці в Неаполі, у жарке літо він йшов у книжковий магазин і читав італійську літературу. А повернувшись в Україну, не пропускав Львівські книжкові виставки, систематично ходив на літературні вечори.

Душпастирював о. Роман у П'ятничанах (Стрийського р-ну), Незнанові (Кам'яно-Буського р-ну), Пустомитах і накінець в Стрию. Разом із видними стріянами стояв у витоках створення Стрийської Єпархії, пару місяців був вікарієм блаженнішого кардинала Гузара на Стрийський регіон. А потім був Неаполь, де прослужив

18 років. Його дуже поважав Архієпископ Неаполя кардинал Мікеле Джордано (+02.12.2010) і його наступник, правлячий Архієрей кардинал Крешенціо Сепе. Це стверджую, бо кардинали не раз бували у нашій церкві на українських празниках. А деколи і у двох.

А мої парафіяни з Франкфурту згадують тематичні реколекції о. Войцехівського з Неаполя («Як уникнути пекла», 2010 р.; «Покаяння», 2019 р.). Від нашої парафії попрощатись з о. Романом на похороні мала змогу Леся Брухаль.

Прийшов момент, коли він шалено бажав повернутись в Україну, та й правлячий єпископ для українців в Італії наполягав на цьому. По двох роках перебування на Батьківщині він врешті отримав парафію. Невдовзі, спілкуючись через скайп, Роман поділився зі мною: «Нарешті я маю церкву, Службу Божу, проповідь, сповідь – це велика річ для священника...». Та ось, 4 січня, в останній нашій розмові по скайпу, поблагословивши мого старенького батька, о. Роман сказав щось інше: «Ти знаєш, як я хотів повернутись в Україну, так я тепер хочу вернутись в Італію...».

36 років дружби... Я плакав, як плачуть малі діти, бо моя родина втратила людину, на яку завжди можна було понадіятись... А сьогодні хочу сказати йому: «Романе, Спасибі!» Зі святими упокій його, Господи!

3 повагою і молитовною пам'яттю о. Роман Лірка, Франкфурт-на-Майні

Українці в Німеччині

«І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ Й СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ»

Українська громада м. Мюнхена вшанувала пам'ять геніального поета, відданого сина України – Тараса Григоровича Шевченка.

В неділю, 8-го березня, після Святої Літургії в катедральному храмі Покрова Пресвятої Богородиці та св. Андрія Первозванного відслужили панахиду за душу Тараса Шевченка, яку очолив Апостольський Екзарх українців-католиків Німеччини і Скандинавії владика Петро Крик. Опісля в парафіяльному домі відбулася концертна програма під назвою: «І чужому навчайтесь і свого не цурайтесь». Участь в заході брали хористів і танцювальний ансамбль дітей української суботньої школи, катедральний хор «Покров», діти та дорослі парафії УГКЦ м. Мюнхена. Організатором та ведучою свята була Христина Мельник. Атмосфера свята була родинною та душевною, що залишило в усіх присутніх теплі, незабутні враження.

Розпочався захід із благословення владика Петра, який, продовжуючи проповідь Святої Літургії, доніс важливу інформацію про постать Тараса Шевченка, його жертвне життя та християнське віровизнання.

Інсценізацію розмови матері з малим Тарасиком, якого змалку хвилювали глобальні теми, прекрасно зіграли Наталія та Олександр Ковальчуки. Молодші учасники свята розказували вірші та заспівали пісню на слова Шевченка «Зацвіла в долині». Танцювальний ансамбль «Віночок» показав красу українського танцю: гопака та веснянки.

Захопила глядачів своїм філософським змістом поезія Ліни Костенко «Кобзареві», яку по-мистецьки представила Наталія Лаврук. Катедральний хор «Покров» під керівництвом Василя Закопця виконав твори на слова Шевченка «Думи мої»

і «Реве та стогне Дніпр широкий». Поезію «Мені однаково чи буду...» талановито пропустив через серце Олег Тинков, акторські здібності якого стали відкриттям для глядачів. Тарас та Ірина Цвігуни зі своїм трьохмісячним малюком Теодором природно і душевно відтворили уривок із твору «У нашім раї на землі». Ця сімейна картина викликала щирі емоції та замилювання усіх присутніх.

Ще одним шанувальником українського мистецтва є друг парафії, австрієць Йоганнес Брауніас, який виконав поезію «Садок вишневий коло хати» німецькою мовою.

Пісня «Встає хмара з-за Лиману» під гітару прекрасно прозвучала від Тараса Бережанського, який ще й майстерно прочитав уривок із Давидових псалмів. Разом із ним у композиції «Віра Шевченка» уривки виконали Володимир Мельник та Наталія Кміть, які передали синівське звернення Тараса Шевченка до Бога та Богородиці, що засвідчує його щирю віру.

Емоційно завершила програму ведуча Христина Мельник уривком «І мертвим, і живим, і ненародженим...», що закликає українців, де б вони не були, не забувати свого коріння та єднатися у братній любові.

На кінець усі присутні виконали Шевченковий «Заповіт». У глибини

майбутнього слав поет свої настанови синам рідної землі:

**Свою Україну любіть,
Любіть її... Во время люте,
В остатню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.**

Жертвне життя Тараса Шевченка є прикладом для всіх українців вміти поступитися власними вигодами заради загального блага. «Шевченкова хата» ніколи не була скраю, і ми також не маємо права бути байдужими. Як правдивий християнин, він для себе не шукав на землі ні слави, ні багатства, ні легкого життя. Єдиним його прагненням завжди була істина, справедливість, добро та братолюбство.

«Умійтеся! Образ Божий багном не скверніте!» – писав наш пророк. Шевченко бачив порятunek народу, покращення життя нації лише на шляху до Божої правди, морального вдосконалення суспільства.

Минатимуть роки, спливатимуть віки, а Тарас Шевченко залишатиметься у пам'яті нащадків, бо є й буде український народ, який пам'ятає його заповітні слова!

Для «ХГ» Володимир та Христина Мельник, Мюнхен

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1M05